

13

1754, 4

Pri. 34. *Prima* 40.

20

COLLATIONEM
 IVRIS COMMVNIS ET NORICI
 IN MATERIA DE TVTELA
 ET CVRA

SVB DIVINIS AVSPICIIS
 DECRETO ET AVCTORITATE
 MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS
 IN CELEBERRIMA ACADEMIA PATRIA

P. 249

SISTIT

ET

AD DISPVTANDVM

PRO LICENTIA

SVMOS IN VTROQVE IVRE HONORES
 ATQVE PRIVILEGIA RITE CAPESSENDI

D. XIV. FEBR. A. O. R. CIOCCCLIV.

PROPONIT

PAVLVS MAGNVS VOLCKAMER
 NORIMBERGENSIS

ALTORFII

TYPIS IOH. GEORGII MEYERI ACAD. TYPOGR.

Handwritten notes in red ink at the top left of the page.

COLLEGIUM
IVIS COMMUNIS ET NORICI
IN MATRIA DE TVERIA
ET ORIA

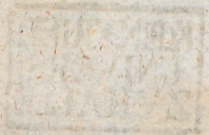
MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS
IN EXCELLENTE ACADEMIA PATRIA

Handwritten signature or initials in dark ink on the right side of the page.

AD DISSENTIENDVM

SYMPOS IN TROOY VRE HONORIS
NA OBTINENDI A TROOY

PAVVS MAORVS VOKAMER

PROOEMIUM.

Quanto magis miseranda est parentibus
orbis eorumque calamitas, qui
nondum educati, parentibus mortuis,
omnibus destituti sunt praesidiis;
tanto maiore cura ac diligentia illorum ratio est habenda,
quorum statu infelici Respublicae magnum faciunt detri-

A 2

mentum

mentum. *Et quemadmodum secundum Ius Naturae nos iam sumus obligati ad salutem pupillorum quocunque modo promouendam, ita etiam Romani in hac materia erant cauti et prouidi. Omnimodo enim incommotis pupillorum, quibus adficiuntur, mederi studuerunt. Prudentissimi Conditores Statutorum Noricorum etiam de negligentia in hac parte accusari nequeunt; uariae enim leges in Refor. Nor. exstant, quibus partim leges Romanorum approbatae, partim etiam praeter Ius Romanum quaedam in utilitatem pupillorum sancitae sunt. Utilitate huius materiae excitatus, finitis iam laboribus meis academicis, quaedam de differentia Iuris Romani et Norici in materia de tutela et cura differere placuit. Deum T. O. M. precor, ut annuat conatibus et coepta secundet. Abs Te autem B. L. ut, tenuitati meae parcens, et, quae forsitan committam, uitiiis, album calculum scripto adiciias, etiam atque etiam rogo atque contendo.*

§. I.

antequam tractationem ipsam auspicor, prius explicandum erit, quid intelligatur sub uoce Iuris Communis. Proprie et in sensu stricto ius commune nihil aliud denotare uidetur, quam Ius Romanum. In hoc significato etiam Ius Commune sumitur in Ord. Pol. de an. 1548. et Ord. Pol. 1577. *in gemeinen geschriebenen Rechten*. Eodem modo etiam in Nemesi Carolina 1532. solemniter totius imperii consensu publicata, in qua Imperator, se capropter suam Constitutionem Criminalem edidisse, quo in posterum secundum Ius Commune eo accuratius pronuncietur, non tantum expresse dicit, sed etiam in ipsa Constitutione frequentissime ad Ius Rom. *Kayserliche geschriebene Rechte* prouocat art. 104. 117. 118. 120. 121. Contrariam sententiam fouet CONRAD. SINCERVS siue KVLPIVS in diss. epistol. de German. LL. ueter. ac Rom. Iur. auctorit. praesent. cum not. THOMAS. §. 8. et not. T. 44., qui nomine iuris communis *der gemeinen Rechte* in constitutionibus imperii a nobis iam adductis, iura germanica et domestica designari putat. Sed rationes eius non fatis

A 3

graves

graues mihi esse uidentur, praesertim quia in ipsis constitutionibus imperii Ius Commune Iuri Patrio et consuetudinario opponitur, Recess. Imper. de anno 1654 §. 105, interdum tamen etiam sub uoce iuris communis intelliguntur LL. Germanorum, et saepius etiam Ius Canonicum denotat, BOEHMERI Ius. Eccles. Tit. de Const. §. 32. 50-60. et THOMAS. in Caut. circa praecogn. Iurispr. eccles. c. 22. §. 4.

§. II.

Quando autem collatio instituenda inter Ius Commune et Noricum, secundum meam sententiam non sufficere mihi uidetur, tantum respicere ad Romanorum, sed ad ea quoque, quae Germanorum fuere, instituta, quaeque constitutionibus imperii disposita sunt, attendenda esse puto. His itaque praemissis, ius commune in hoc argumento nihil aliud denotat, quam ius romanum, moribus tamen Germanorum et legibus imperii accomodatum et auctum. Vt autem singularia eo facilius elucescant, methodi ratio exigit, ut statim in limine perspiciamus breuissimis, quid in hac materia de tutela et cura tam in Iure Romano fancitum, quam quae Germanorum instituta fuerint, quaeque in Constitutionibus imperii in hac materia disposita sint, quo, eo facilius collatione instituta, et tam singularibus quam communibus utriusque iuris perspectis, rationes diuersitatis eo melius enucleari possint.

§. III.

Secundum Ius Romanum distinguendum est inter tutelam et curam; prius itaque de tutela agendum

dum est. Tutela, ex mente Romanorum, est ius tuendi impuberem sui iuris; quae definitio conuenit cum ea, quae occurrit in Inst. §. 1. h. t. Quia autem Reipublicae interest, ut eos, qui propter aetatem se defendere nequeunt, alii tucantur, ratio exinde deriuanda esse uidetur, cur Romani affirmarint, tutelam esse munus publicum, pr. Inst. de excus. tut. Ius tuendi impuberem sui iuris alicui competit uel ex testamento, uel ex lege immediate, uel iussu Magistratus; eamque ob causam diuiditur tutela in testamentariam, legitimam et datiuam.

§. IV.

Tutela testamentaria est, quam pater liberis proxime in potestate eius existentibus, et quidem impuberibus, in testamento perfecto constituit. Fundamentum huius tutelae testamentariae est patria potestas, §. 3. Inst. h. t. l. 120. de V. S. Tutores enim dantur impuberibus; id quod pater ex definitione. Impuberes autem nondum reputantur Iure Romano esse ciues, sed fiunt tales impetrata pubertate, ergo non sunt nisi pars familiae; in eos, qui sunt in familia, exercetur uel dominica uel patria potestas. Hinc, quia in liberos sola exercetur patria potestas, consequens est, ut pater det liberis tutores ex sola patria potestate. Quia autem haec potestas matri non competeat, ipsa enim erat in manu mariti, etiam tutores in testamento dare non potuit, nisi liberos heredes instituat, l. 4. h. t. quasi tunc in rem potius quam in personam tutorem dare uideatur. Tutor, ui patriae potestatis datus, non erat confirmandus, l. 7. h. t. quotiescunque autem in testamento imperfecto, aut eman-

emancipato filio datus, toties confirmari debebat, a Magistratu l. 1. ff. de confirm. tut. Etiam tutores, a matre uel alia persona extranea dati, confirmandi erant; hac tamen limitatione, quod tutor a patre datus confirmaretur sine inquisitione, l. 1. §. 1. l. 6. ff. de confirm. tut. quia paternum iudicium est loco inquisitionis, hoc est, quia pater praesumitur satis considerasse, utrum tutela non recte data liberis expediat, nec ne? Tutores autem a matre constituti confirmabantur per inquisitionem, l. 5. ff. h. t. Germanis tutela testamentaria erat incognita, quia apud illos testamenta non condebantur; id quod patet ex Tacito de morib. Germ. XX. Heredes successoresque sui cuique liberi; nullum testamentum. Frequentiora autem erant pacta successoria, Romanis ualde odiosa, l. 15. Cod. de Pact. et loco tutelae testamentariae habebant tutelam pactitiam; parentes enim praesumebantur optimum pro liberis capere solere consilium. Lapsu temporis tamen tutela testamentaria ex Iure Romano in Germaniam erat recepta, ita tamen, ut ne moribus Germanorum directe repugnet. Mater itaque, Iure Germanico, in testamento tutores dare potest, etiam si liberos heredes non instituerit, quia matri eadem potestas competebat, quae patri, Consultiss. D. ENGAVII Ius Germ. p. 167. §. 298. Ratione confirmationis hodie nulla inter tutelas differentia obseruatur, sed omnes tutores, ipsi testamentarii etiam, confirmandi sunt. Ord. Pol. 1548. Tit. XXXI. §. 2. et 1577 Tit. XXXII. §. 2. *Dass auch ein jeglicher Vormunder; er sey gleich in Testaments-Weis verordnet, oder durch das Recht, oder Richter gegeben, sich der Vormundschaft nicht unterziehen soll, die Verwaltung sey ihm dann zuvor durch die Obrigkeit decernirt und befohlen.*

§. V.

§. V.

Postquam breuissimis iam actum est de tutela testamentaria, progredimur nunc ad secundam speciem, scil. ad tutelam legitimam; et etiam hic breues esse possumus. Defertur tutela legitima ex legibus proximis agnatis, non aliter uero quam deficiente tutela testamentaria, §. 2. Inst. h. t. quod ita intelligendum, si is, qui tutores dare poterat, quantum ad tutelam pertinet, intestatus decedit. Defertur haec tutela ex LL. XII. Tab. proximis agnatis, pr. Inst. h. t. l. i. ff. de legit. Tut. et fundamentum tutelae legitimae consistit cum in emolumento successionis, l. i. §. i. ff. h. t. tum in eo, quod scil. agnati, ut sanguine, ita affectu, pupillis creduntur coniunctiores. Olim ratione successionis, et per consequens etiam ratione tutelae, distinguebatur inter agnatos et cognatos; quae differentia tamen per Nouell. 118. cap. 4. et 5. sublata est; in hac Nou. etiam mulieribus interdictum, tutelae subire officium, nisi mater et auia fuerit, quae omnibus a latere cognatis, ratione tutelae, praeferruntur, testamentariis solis praecedentibus eas; renunciare tamen debebant secundis nuptiis et Senatus Consulto Velleiano. Disputatur hac occasione inter DD. an scil. mater etiam auo paterno praeferrenda sit? Multi contrariam fouent sententiam; inter quos, maxima ex parte Glossatores ueteres, eminet CARPZOV. P. 2. c. 11. def. 13. alii autem affirmatiue ad hanc quaestionem respondent; quibus etiam non sine ratione assentior; ex Nouel. enim 118. patet, matrem omnibus indistincte esse praeferrendam, exceptis solis testamentariis. Ita rem explicant egregie SCHULT. Ex. 37. thes. 59.

B

LVDO-

LVDOVICI Vs. Pr. Distinct. Tit. de leg. tut. dist. 1.
 Deficiente tutela pactitia et testamentaria, a lege, etiam
 secundum Ius Germanicum, ad tutelam uocatur, qui
 minori ab intestato succedebat: Neque etiam mater
 excludabatur, quae tutrix esse potuit, etiamsi ad se-
 cunda uota transferit, non enim desinit esse mater.
 Ad euitandam tamen suspicionem, quosdam adiun-
 gendos esse non dubito. Post matrem, tutela cedit
 fratri caeterisque cognatis, proximior tamen semper
 praefertur remotiori. In feudalibus proximus agna-
 tus tutor est; sed, siue ex uno siue ex utroque latere
 sit coniunctus, perinde est; sola enim respicitur
 agnatio: Quod si in pluribus eadem, omnibus idem
 ius competit; nisi bona administranda ea sint, quae
 primogenito, aut alii, singularibus qualitatibus munito,
 cedant, SCHENCK diss. de praerogatiua agnat. prae
 cogn. in fulcip. tut. et cura quoad allod. et feud. §.
 26. Tutela legitima apud Germanos etiam erat fru-
 ctuaria, sicque liberabat a rationum redditione, non ta-
 men ab inuentario conficiendo.

§. VI.

Nunc tertia tutelae sequitur species, quam dati-
 uam uocant, si nempe a Magistratu tutor datur, defi-
 cientibus testamentariis et legitimis, quod Iure Ro-
 mano ita fieri debebat, ut, quando testamentaria et legi-
 tima prorsus deficeret, uel testamentaria speretur, u. g.
 si tutor sub conditione aut ex die datus, aut excusa-
 tus, aut remotus, aut proximior legitimus inhabilis,
 etc. in his casibus omnibus legitimus non admittetur,
 ne testator pro parte testatus, pro parte intesta-
 tus, decessisse uideretur, contra l. 7. de R. I. THOMAS. ad

STRAYCH.

STRAUCH. diff. v. thes. 10. et potius tunc obtineret dationem L. II. pr. et §. 1. et 2. D. de test. tut. L. 3. §. 8. D. de leg. tut. §. 5. Inst. de Curat. Tutoris datio iure Romano nec imperii nec iurisdictionis erat, sed ei soli competebat, cui nominatim hoc dedit uel Lex, uel Senatus Consultum, uel princeps. Inde et Iurisdictionis extraordinariae actus dicebatur, STRVV. Ex. 4. thes. 67. Etiam moribus Germanorum, deficiente tutela testamentaria et legitima, tutor a Magistratu datur: Sed, intuitu dantis, non ita restricta erat tutoris datio, uti iure Romano; nam, uti supremae tutelae, *der Ober-Vormundschaft*, cuilibet Magistratui competebat ius dandi tutores, qui exercebat iurisdictionem in pupillum; eamque ob causam tutoris datio a DD. refertur ad iurisdictionem ordinariam, et tutores tanquam uicarii Magistratus considerandi sunt, hinc etiam omnes omnino confirmandi sunt. STRYK. in VI. Mod. Tit. de confirm. tut. §. 6. putat, tutores datiuos non esse confirmandos, quia Magistratus, eo ipso quod det, eum etiam confirmet: Obstat tamen ei Refor. Pol. 1548. et 1577. cit. loc.

§. VII.

Tutores apud Romanos satisfacere debebant, quod fiebat datis fideiussoribus, l. 1. ff. Qui satisfac. cog. exceptis tutoribus testamentariis, quia paterno iudicio electi idonei uidebantur, l. 7. §. 5. de curat. furios. nisi post testamentum factum tutoris dati facta sit imminutio bonorum uel morum, l. 8. ff. de confirm. tut. Tutores etiam inuentarium conficere debebant, nisi iusta causa eos excuset, l. 7. pr. ff. de administr. tutel. Hodie omnes tutores indistincte cautionem

B 2

praestata-

praestare tenentur, quia saepissime dolose uerfati sunt in rebus pupillorum, per Ord. Pol. 1577. Tit. 32. §. 1. non tamen necessario cautionem fideiussoriam hodie praestandum esse puto, sed etiam pignora aliaque cautiones sufficientes pro statu admitti uidentur. Certe! Ord. Pol. 1577. l. c. requirit *genusfame* Caution. Confectio inuentarii etiam per Ord. Pol. tutoribus iniungitur, tanquam fundamentum rationum reddendarum. Ad securitatem pupillorum porro spectat praestatio iurisiurandi Ord. Pol. praescripti; quae solemnis praestatio iuramenti in plerisque prouinciis hodie negligitur, et simplex promissio in uim iuramenti praestatur, *mit Hand-Gelüb*, *Händ-Treu an Eydeshatt*, CARPOY. R. 2. c. 11. def. 6. n. 14.

§. VIII.

Pubertate impetrata, apud Romanos tutela finiebatur, et incipiebat cura. Cura in genere est ius administrandi bona eius, qui ipse propter aliquem defectum ea administrare nequit. Laborant autem defectu uel maiores uel minores. Curatela minorum a tutela ualde discrepabat: Curator enim dabatur puberibus quidem, sed primario rebus, personae tantum per consequens, §. 2. Inst. h. t. l. 20. ff. de R. N. l. 8. C. de Nupt. Et, quia olim Iure Romano tantum prodigis et furiosis ex LL. XII. Tab. curatores dabantur, atque ignominiosum uidebatur, homini ingenuo et sanae mentis obtrudere curatorem, l. 2. ff. si a parent. quis man. hinc inuiti curatores non accipiebant, §. 2. Inst. h. t. nisi forsan ex primo Capite Legis Laetoriae, de quo uid. GRAVIN. de LL. et Sct. cap. 35. et HEINECC. Antiqu. ad Inst. Tit. de curat. ex hac ratione:

ratione etiam curatela testamentaria locum habere non potuit; neque etiam curatela legitima regulariter esse poterat in usu; quia ratio, ob quam tutela legitima deferebatur, nempe successio legitima, in eum, qui testamentum condere ualet, applicari non potest, l. 1. ff. de legit. tut. exceptis furiosis et mente captis; his enim, testamenti factione destitutis, succeditur ab intestato: Id quod etiam obtinet in Vasallis, quia agnatis successio adimi nequit, 1. feud. 8. in fin. pr. Cura finitur maiorenitate, id est expleto XXV. aetatis anno, l. 1. §. ult ff. de minor. Germani distinctionem inter tutelam et curam plane ignorarunt; tutela enim non finiebatur nisi maiorenitate. Inde nec hodie tam magna differentia inter tutelam et curam obseruatur; STRYK. VI. Mod. Tit. de admin. et peric. tut. §. 24. 25; G. BEYER. Diff. de hodiern. tutor. et curat. differ. Imo minores inuiti curatores accipere tenentur per Refor. Pol. 1577. Tit. 32. §. 1. *Pupillen und minderjæbrigen Kindern, jederzeit, bis sie zu ihren Vogtbaren Jahren kommen, Vormünder und Vorstebern, da die ihnen von ihren Eltern, in Testamenten oder letzten Willen, nit verordnet, oder ihre angeborne Freunde und Verwandten sich der Vormundschaft aus raechtmaessigen Ursachen nit unterziehen wollten, oder darzu tüglich und geschickt waeren, gegeben werden.*

§. IX.

Nunc ad collationem ipsam Iuris Communis cum Iure nostro Statutario peruenio. Sed, ut ordine procedamus, primo consensum et dissensum inter Ius Commune et Reformationem Noricam, ratione tutelae; deinde ratione curae; indagare debemus; et

postremo etiam communia utriusque, perspicenda sunt. Quod ad tutelam attinet, distinguitur ea Iure Romano in testamentariam, legitimam et datiuam. Statuta nostra, intuitu huius diuisionis, eum Iure Romano conueniunt Tit. XXXIX. l. 1. Primo itaque nunc agendum est de tutela testamentaria. Fundamentum huius tutelae erat patria potestas; et mater regulariter tutores in testamento dare non poterat. Statuta Norica etiam hanc conclusionem assument, addita eadem limitatione, quam Ius Romanum agnoscit l. 4. ff. h. t. Reliquiae itaque patriae potestatis, quam Ius Romanum admittit, in Statutis Noricis se exerunt intuitu tutelae testamentariae; alias enim in Refor. Norica tam matri quam patri patria potestas tribuitur, uti patet ex Tit. XIII. l. IV. §. 1. Tit. XXVIII. l. IX, quod scil. pater simpliciter tutores in testamento constituit, mater autem liberos simul heredes instituere debet, prouti Iure Romano dispositum. Conferatur itaque cum L. 4. D. et. C. de Test. Tut. nostra Refor. Tit. XXXIX. l. II. §. 1. conf. STRAVCH. diss. V. §. 4. Dn. de LVDEVVIC. diss. de diff. I. R. et Germ. de Tut. id quod etiam in §. 5. de personis extraneis affirmatur, uerbis: *Es heten dann die Testierer dieselben Kinder zu jren rechten Erben eingefetzt*, qui tamen confirmandi sunt a Magistratu *auf vorgehende erkundigung*. Ex his uerbis perspicari posset, distinctionem inter confirmationem cum et sine inquisitione, Iure Romano usitatam, non plane esse sublatam. Intuitu matris uero, non sufficit, quod legitima liberis sit relicta, sed ultra legitimam aliquid relinquendum est, legitima enim Iure nouo liberis adimi nequit. Quaeritur autem: An necessa-
rio

rio heredis institutio requiratur? Id quod affirmandum esse uidetur per Leg. 2. §. 2. *Solebe macht und Freyheit hat auch die Muter und Anfraw, So sie ihre Kinder und Eniglein zu Erben eingefest haben.*

§. X.

Iure Norico, deficientibus tutoribus testamentariis, ad tutelam uocantur Executores testamentarii; nisi testator expressis uerbis aliter disposuerit. Id quod, praeter Ius Romanum, tanquam singulare statutum est Tit. XXXIX. l. II. §. 3. Ratio huius legis forsan erit, quia fides eius, quem testator ad executionem elegit, satis probata etiam uidebatur ad tutelam gerendam: Ex praesumpta itaque uoluntate testatoris hoc deriuandum esse puto. Inde haud difficulter decisio fuit Quaestionis: Ad quam speciem tutelae, ex tribus istis uulgatis, talis tutor proprie referendas sit? Nempe, secundum meam sententiam, quum ex praesumpta testatoris uoluntate et electione, ex probata fide huius uel illius Executoris, ratio legis desumenda, magis quidem testamentariae tutelae naturam deprehendere licet: Interim tamen, si legem spectes, quin et legitima uocari queat suo modo, non repugnarem: Ast, in tali sensu latiori, et testamentaria et datiuia ad legitimam referri possunt, quia etiam hae ex legibus descendunt. Ratio tamen differentiae in eo se exerit, quod leges, ex quibus testamentaria et datiuia introductae sunt, minime ipsos tutores designarint, sed aliis, facultatem eos designandi, tantum concesserint; illae autem, quae secundam speciem constituunt, leges, ipsos tutores nominent. Inde etiam Ulpianus in l. 5. ff. de leg. tut. recte

recte dicit: Legitimos tutores nemo dat, sed Lex duodecim tabularum fecit tutores. Hanc dispositionem legis hodie non obseruari, affirmatur in Comment. ad Cod. Iur. Stat. Nor. Quod et ego lubens amplector, quia hodie Executores testamenti non facile sine necessitate hoc onus tutelae suscipere tenentur. In contradictorio autem ad dispositionem huius legis forsan respiciendum erit.

§. XI.

Deficiente tutela testamentaria, proximis agnatis ea defertur, pr. Inst. h. t. Statuta Norica etiam tutelam legitimam, deficiente testamentaria, adoptarunt Tit. XXXIV. l. III. Imo et mater, praec omnibus aliis, tutelae administrationem suscipere potest, §. 1. h. t. *So werden nach den Eltern, die nächstgesetzte Freund zur Vormundschaft zugelassen und beruffen;* h. c. qui gradu sunt proximiores. Mater autem sola non admittitur, sed a Supremis DNN. Tutoribus duo Contutores ex agnatis uel cognatis (*von der Freundschaft*) iisque deficientibus, alii, ad hoc munus publicum idonei, adiunguntur, quorum ope et consilio bona pupillorum administrare matri licet §. 3. h. t. Eiusmodi Contutores, tanquam tutores honorarii, considerari possunt; dati enim sunt, quasi obseruatores et custodes, arg. l. 3. §. 2. ff. de admin. et pericul. tutor. quibus etiam quotannis a matre rationes reddendae sunt per R. N. h. t. §. 3. Iure Romano mater renunciare debebat secundis nuptiis et Senatus Consulto Velleiano. Quod ad prius attinet, Iure Norico, mater, ad secunda uota transiens, tutela liberorum priuatur; quae, redditis rationibus, contutoribus defertur, per Refor. Nor.

Nor. h. t. §. 4. quoad SenatusConsultum Velleianum autem adhuc disputari posse puto, utrum secundum Statuta Norica renunciare debeant, nec ne? In L. III. h. t. §. 2. expressis uerbis affirmatur: *Sie sollen sich jrer weiblichen Freyheit verzeihen* quae uerba procul dubio de SenatusConsulto Velleiano intelligenda; contradicere tamen uidetur Tit. XIX. l. 5. §. 1. ui huius legis enim uiduis et uirginibus beneficium huius SenatusConsulti denegatur, et hoc modo superfluum esset, beneficio Senatus consulti Velleiani renunciare, quod tamen affirmatur d. L. III. §. 2. h. t. Sed ego nec Conditores Statutorum Noricorum Prudentissimos hic sibi aperte contradixisse patiar, suo modo enim negari potest, per L. V. §. 1. Tit. XIX. usum huius beneficii in genere esse abolitum; usus certe SenatusConsulti Velleiani per hanc legem tantum abrogatus esse uidetur intuitu commerciorum, quae limitatio expressis uerbis in lege inuenitur: *Wiewol die Weibspersonen durch die Kayserliche Rechte, der Pürgschafft halb, hochfürgesehen und gefreyet sein, Jedoch nach gelegenheit aller Handthierung dieser Stat etc.* Id quod etiam in fauorem liberorum, maioremque eorum securitatem introductum esse iudico, et quidem ex eadem ratione, ex qua hoc singulariter dispositum est in L. III. h. t. §. 2. quod mater propria bona sua in securitatem liberorum expresse hypothecae subicere teneatur.

§. XII.

Iure Romano etiam pater legitimus erat tutor liberorum suorum, l. 3. §. ult. ff. de leg. tut. Pater enim, qui filium aut filiam, nepotem uel neptem eman-

emancipauit, legitimus eorum tutor erat. Pater nempe, ut manumissor, tanquam patronus succedit filio; Vbi autem est emolumentum successionis, ibi etiam tutelae onus esse debet, L. 73. pr. ff. de regul. iur. Pater itaque, tanquam patronus, tutelam liberorum suorum emancipatorum suscipere debebat, §. un. Inst. h. t. Quamuis uero hodie huius tutelae Iuris Romani uix usus esse uideatur, rarissime enim uel plane non, moribus hodiernis casus occurrit, ut pater filium emanciparet impuberem: Iure Norico tamen pater itidem dicitur tutor liberorum suorum. Ref. Nor. h. t. L. III. §. 5. *seiner Kinder Vormund und Versorger*. Fundamentum huius tutelae, prouti hodie comparata, non ex emancipatione s. ex patronatu deriuandum est, uti in Inst. l. c. sed magis ex moribus Germanorum. Parentes enim administrabant bona liberorum tutelae nomine, HEINECC. lib. I. §. 138. matre itaque defuncta, tota administratio patri competebat; et ex hac ratione dicitur tutor s. administrator liberorum suorum ui patriae potestatis; et nomine liberorum agens, non agit *kräft väterlicher Vormundschaft*, sed magis *kräft väterlicher Gewalt*; et quia parentibus propter onus alendi competebat ususfructus in bonis liberorum, uid. Ill. ENGAVII Elem. Iur. Germ. pag. 170. id etiam ratio esse uidetur, quare Iure Norico patri, tanquam tutori, ususfructus in bonis liberorum competat, L. III. h. t. §. 5. l. 1. C. de bon. mater. et l. 6. C. de bon. quae lib. Non tamen necessario contutores a Magistratu patri adiungendi sunt, nisi sit prodigus aut bona dilapidare coeperit, tunc enim tutela liberorum suorum priuatur, alique tutores a Magistratu constituuntur, L. III. h. t. §. 6. in fin. alias

alias enim arbitrio et iudicio Magistratus relinqui debet, utrum patri contutores adiungendi sint, nec ne? Secundum praxin hodiernam, omnes contutores accipere debent, quod inter alia patet ex Rescripto d. a. 1599. Mens. Mart. quod citat WYREBAIN. de diff. Iur. Ciuil. et Reform. p. 199.

§. XII.

Iure Norico non solum patri, sed etiam matri competit ususfructus in bonis liberorum suorum. Intuitu ususfructus patri competentis distinguendum est inter matrimonium cum et sine pactis dotalibus initum. Pactis dotalibus initis, patri competit ususfructus in bonis maternis, Tit. XXXIII. l. i. §. 2. ad dies uitae, etiamsi aliam ducat in matrimonium; re tamen ita uti debet, ut salua maneat substantia, secundum naturam ususfructus, pr. Inst. h. t. Onus tamen alendi et dotandi usufructuario huic incumbit, Refor. Nor. eodem XXXIII. §. 3. Matrimonio sine pactis dotalibus inito, *in versammten und unverdingten Heyrathen*, etiam patri ususfructus competit, non tamen ad dies uitae, sed secundis nuptiis et separatione amittitur, Tit. XXXIII. l. III. §. 2. Matri non competit ususfructus, matrimonio cum pactis dotalibus inito, sed tantum usus, Tit. XXXIII. l. II. §. 2. *zu jrer und der Kinder Leibesnarung gebrauchen und genieffen*, nisi ad secunda uota transeat, aut separationem instituat. Ratio huius differentiae intuitu patris et matris haec esse uidetur, quia uiduae secundo nubentes plus damni afferunt liberis, quam patres uidi: Negari enim non potest, quin patris fides integrior et constantia maior sit; matrum uero animi

C 2 mollio-

molliores et leuiiores, adeo, ut nouis maritis non solum res filiorum, sed etiam uitam addicant, l. 22. C. de admin. tut. §. serui. Matrimonio sine pactis dotalibus contracto, pater et mater eadem habent iura intuitu bonorum liberorum. Quæritur: An etiam ususfructus finiatur, liberis matrimonium ineuntibus? Ad hanc quæstionem negatiue respondendum uidetur, quia liberi coniugati, ne per testamentum quidem parentibus suis ususfructum adimere queunt, Tit. XXIX. l. 5. §. 2. Quia autem parentes bona liberorum tanquam tutores administrant, etiam inuentarium conficere, et rationes reddere, tenentur, Decret. 1585. 12. Iun. Vi huius Decreti parentes non prius proclamantur, antequam, se inuentarium conficisse, et liberis tutores constitutos esse, probarunt. Hanc inuentarii confectioem ne per testamentum quidem sibi inuicem remittere possunt parentes, Decret. 1671. et 1674. 6. Mart. et Decret. 1671. 23. Iun.

§. XIII.

Nunc etiam inquirendum, quae Iure Norico de tutela datiua disposita sunt. Dantur etiam tutores a Magistratu, Tit. XXXIX. l. III. *Von Vormundern die von der Obrigkeit gegeben werden*, deficiente tutela legitima et testamentaria §. III. h. t. Ex dispositione huius legis, quod; deficiente tutela testamentaria, statim tutela datiua locum habeat, *Wann inn Geschäften oder Testamenten, den Kindern keine Vormunder geordnet*, So werden denselben Kindern, so es die noturfft erfordert, von der Oberkeit Vormunder gesetzt, dubium oriri posset de prorsus exclusa tutela legitima: Sed ex lege ipsa dubium facile dissipare possumus, ubi ex ipsis uerbis ::

uerbis: *so es die noturfft erfordert*, patet, deficiente tutela legitima, demum ad datiuam esse deueniendum. Haec potestas dandi tutores, non, uti in Iure Romano, ex speciali concessione Magistratui competit, sed hodie ad iurisdictionem ordinariam refertur: Neque amplius, secundum praxin hodiernam, stricte ad cognationem respicitur, quin et extraneis personis tutela a Magistratu deferri queat.

§. XIV.

Egimus haecenus de tutela, in genere, eiusque diuersis speciebus, et modis deferendi. Nunc progrediamur ad modum tutelam finiendi. Iure Romano tutela finiebatur pubertate; de qua cum lis esset inter Proculeianos et Cassianos, Iustinianus priorum sententiam approbauit, et masculorum pubertatem expleto an. XIV. puellarum uero post annum XII. finiri statuit, pr. Inst. h. t. Germani terminum pubertatis et maiorennitatis uix distinxerunt, ENGAV. Elem. Iur. Germ. pag. 249. exceptis Wisigothis, qui hanc distinctionem exemplo Romanorum obseruarunt, HEINNECC. in El. Iur. Germ. lib. I. Tit. XV. §. 336. Statuta Norica intuitu termini pubertatis cum Iure Romano conueniunt, Tit. XXXIX. l. XI. §. 1. *die pleiben in uerwaltung solcher Vormundschaft, bis die Pflegkinder, nemlich die Knaben vierzehn Jar, und die Maidlein zwölf Jar erlangt haben*; add. l. I. h. t. §. 1. *ubi impuberes dicuntur unmiündige und unuogtbare Kinder*. Vox germanica *unmiündig* deriuatur a *Mundio*: *Mundium* apud Germanos erat potestas, consistens in obligatione alterius personam dirigendi et alendi; *unmiündig* itaque uocatur qui non habet facultatem se et bona sua defendendi

dendi atque dirigendi. In legibus Longobardicis saepe occurrit uox mundi, et plerumque significat tutelam. Hinc etiam illa Iuris Alemanici formula: *Er ist noch nicht Mundbar*, i. e. non est sui iuris. Eodem modo explicandum erit uocabulum *unvogtbar*. Apud Germanos enim *Vogt* significabat defensorem siue administratorem, *unvogtbar* itaque etiam eiusmodi hominem denotat, qui se et bona sua defendere nequit, VVEHNERI Obs. Iur. pag. 511. et 650. Eodem sensu uocantur *unmündige* in Recess. Imper. 1548. et 1577. Interdum tamen uocabulum *unmündig* etiam denotat nondum maiorensem, Tit. V. l. III. §. 4. Refor. Nor. Hodie terminus pubertatis per obseruantiam ponitur in ann. XVIII. uid. Cl. Dn. BVRCKNER de Iud. Tut. pag. 62.

§. XV.

finita tutela, Iure Romano cura adolescentis non inuiti incipiebat, de qua iam in antecedentibus egimus. Iure Romano magna erat differentia inter tutelam et curam, et imprimis ratione modi curam finiendi. Finiebatur enim cura maiorenitate, l. 1. §. ult. ff. de minor. Statuta Norica, saluo termino maiorennitatis, in eo etiam cum Iure Romano conueniunt, Refor. Nor. h. t. l. 5. §. 5. et lex XI. §. 1: *sollen sie Curatores und versorger seyn, bis die Pflgekinder achtzeben Jar jres alters erfüllt haben.* Hanc differentiam Germani plane ignorarunt, nec aetatem uti Romani distinxerunt. Liberi enim apud Germanos erant uel *mündig* uel *unmündige*: *Mündig* uocabantur ii, qui perfectam aetatem siue maiorennitatem adepti sunt; et qui non erant perfectae aetatis, dicebantur

bantur *unmündige*. Tutela itaque finiebatur maiorennitate, HEINECC. Elem. Iur. Ger. pag. 311. 375. Quibus apud Romanos competebat potestas administrandi bona eius, qui pubertatem iam adeptus est, dicebantur Curatores, et a tutoribus distinguebantur, uti ex anteced. patet. Statuta Norica, quoad nomina, tutores et curatores distinguunt; nam in l. i. h. t. §. 5. tutores, impetrata pubertate, dicuntur curatores siue *Versorgere*, uti etiam in l. XI. h. t. §. 1. In Refor. Pol. 1577. et 1548. nulla accurata distinctio inter tutores et curatores occurrit, sed in genere dicuntur *Vormunder und Vorsteher*. Etiam in multis Statutis Germaniae, curatores uocantur *Vormundere*, STRYK. Vt. Mod. pag. 367. Circa administrationem tutorum et curatorum, Iure Norico singularia non ueniunt obseruanda, tam ratione officii quam potestatis. Communia enim sunt, quae de illorum officio speciatim sanciunt Statuta nostra Tit. XXXIX. l. VII. Id quod etiam obseruatur ex lege sequenti, ubi de tutorum et curatorum officio indistincte agitur, adeo, ut etiam ista differentia, quae Iure Romano inter tutores et curatores erat introducta ratione obiecti, plane uideatur esse sublata. In genere enim tam tutores quam curatores et personis et rebus dantur: *auch die Kinder die jre hab und gütter in und auffer Rechtens vertreten und jrer halb clagen und durch sich selbst oder jre vollmächtige Anwald, handeln, schützen und verantworten*. Hinc etiam per Statuta Norica minores consensum curatorum ad sponsalia contrahenda impetrare debent, Tit. XXVIII. l. IX. §. 1. *Es soll auch diese Person etc.* Nec ratione distinctionis inter auctoritatem, et consensum, Iure Norico inter tutores et curatores ulla differentia obseruatur.

seruatur. Igitur non dubitandum est, quin Statuta Norica circa tutelam et curam administrandam, magis conueniant cum Iure Germanorum, quam cum Iure Romano. Quo ipso tamen neutiquam in genere differentiam inter tutores et curatores sublatam esse affirmo. Dantur enim loca, ubi differentiae secundum Ius Romanum obseruantur, STRYK. VI. Mod. pag. 401. Curatela, Iure uet. Romanorum, erat uel legitima uel datiuua: Legitima erat furiosorum et prodigorum; datiuua erat minorum, qui propter defectum aetatis rebus suis superesse nequeunt, §. 4. Inst. h. t. Testamentaria curatela olim non fuit in usu. Inuitis minoribus curatorem dari non potuisse, et curatores non nisi uolentibus datos fuisse, supra dixi. Quia autem hodie per consuetudinem minores indistincte compelluntur, ut recipiant curatores; non est dubium, quin quoque cum effectu curatores per testamentum constituantur. Id quod etiam approbat R. P. 1577. Tit. 32. §. 6. promiscue enim tutoris et curatoris testamento dati mentionem facit. Statuta Norica pariter hanc distinctionem agnoscere uidentur, per L. XI. §. 2. h. t. *ohne Unterscheid sie wären durch Verordnung des Testaments oder sonst zu Vormundern und Curatoren gesetzt.* Secundum praxin iudiciariam, minor interrogatur, num consentiat, ut persona praesens et adstans sibi curator constituatur, nec ne? In eo tamen Statuta Norica a Iure Romano recedunt, quod tutores finita tutelam suscipere debeant, l. c. h. t. §. 5. et L. XI. §. 1. Iure Romano, finita tutela, curam suscipere tutor non tenebatur, sed eo ipso ob tutelam antea gestam a cura excusabatur, §. 15. Inst. h. t. Quia satis abundeque sufficit, si cui uel in paucis amici

amici labore consulatur, l. 20. C. de neg. gest. HOPP. Comment. ad Inst. h. t. Quod si tamen sponte sua administrationem continuat, a cura se amplius excusare nequit. Iur. Nor. autem indistincte omnes tutores curam liberorum suscipere tenentur.

§. XVI.

Iure Romano cura finiebatur impetrata maiorenitate, id est, expleto XXV. aetatis anno, l. 1. §. ult. ff. de minor. post hoc enim tempus compleri uirilem uigorem, constat. Germani uarios terminos maiorenitatis posuerunt. Quidam annos uiginti, alii octodecim, exigebant, HEINECC. El. Iur. Ger. p. 276. Statuta Norica ad maiorenitatem XVIII. annos requirunt Tit. XXXIX. l. 1. §. 5. et l. XI. §. 1. *sie sollen Curatores sein bisz die Pflegkinder 18. Jahr ires alters erfüllt haben*; tunc dicuntur esse in irem völligem alter, Tit. XXXVI. l. 1. et nulla differentia inter masculos et faeminas intuitu maiorenitatis inuenitur. Obstare quidem uidetur l. XI. Tit. XXVIII. ibi enim alius terminus maiorenitatis ponitur, dum in §. 5. minores consensum curatorum ad sponsalia contrahenda impetrare debent, nondum expleto XXV aetatis anno si masculus, et si foemina, XXII. an. Ad hasce leges conciliandas, affirmant, hanc legem tantum interpretandam esse de liberis, qui adhuc sub potestate parentum existunt, qui scil. intra hoc tempus sine consensu eorum matrimonium contrahere nequeunt; minime autem ad pubertatem aut maiorenitatem, intuitu liberationis a cura, esse referendam. Sed haec conciliatio legum mihi non arridet, quia non tantum leges loquuntur de liberis, qui adhuc sub patria potestate existunt, sed etiam applicantur minoribus,

D

Es

Es soll auch diese Person, die den Eltern oder den Vormundern oder Curatoren Eheliblich- oder Pflögkind, on ir wissen und Beuilligung, unter den bemelten Iaren, aberworben hat: Hinc; ad euitandam hanc contradictionem, aliquo mo- affirmare licet, hanc legem ex l. 1. §. 5. Tit. XXXIX. interpretandam esse, uerba: unter den bemelten Iaren, ita explicari possunt, nondum expleto XVIII. aetatis anno. Hodie tamen indistincte curatela finitur 25. an. Decret. 16. April. 1582. et 1584. et 17. Jun. eiusd. an. Ius Noricum itaque, per obseruantiam, ad consonantiam cum Iure Communi redactum est.

§. XVII.

Praeter minores, Iure Romano etiam sub curatela erant, qui propter uitium corporis uel animi rebus suis superesse nequeunt, e. g. mente capti, furdi, muti, et qui perpetuo morbo laborant, uti etiam prodigi et furiosi, qui erant sub curatela legitima. Defertur enim agnatis ex LL. XII. Tab. §. 3. Inst. h. t. Iure nouo, Magistratus furiosis, causa cognita, curatores constituit, l. 6. et 13. ff. de curat. non tamen facile praeteribit propinquos, si modo habiles ad curatela[m] suscipiendam, l. 13. ff. eod. Statuta Norica etiam de curatela eiusmodi personarum mentionem faciunt in L. IV. Tit. XXXIX. §. 3. Dantur illis curatores a Supremis Dnns Tutoribus, propinquis intercedentibus. Deficiente causa, ob quam curatores dati sunt, deficit cura; et rationes a curatoribus reddendae sunt: Quod si tamen per aliquot temporis spatium huius status mutatio non sequuta, quotannis rationes reddere tenentur, L. XI. h. t. §. 5. et 6.

§. XVIII.

Praemissis hisce singularibus tutelae et curae, sequuntur nunc communia. Quorum primum est
confir-

confirmatio Magistratus, quae hodie semper accedere debet, tutor sit uel testamentarius uel legitimus uel datiuus, Refor. Pol. 1548. Tit. 32. §. 2. et 1577. Tit. 32. §. 2. neque etiam sine decreto Magistratus ad administrationem admittitur. Secundum mores Germanorum omnes tutores egebant confirmatione, quia Magistratus atque Principes Supremi pupillorum Tutores sunt in supremæ Tutelæ, *Ober-Vormundschaft*, et tutores, tanquam uicarii magistratus, in curanda pupillorum salute considerandi sunt. Haec confirmatio distingui debet a confirmatione Romana; haec tollebat defectum, et pertinebat ad ipsam constitutionem; illa uero eo pertinet, ut tutoris administratio et exercitium tutelae confirmetur. Quod ad priorem confirmationem attinet, illam adhuc hodie per Ref. Nor. obtinere, non negandum est in tutoribus testamentariis ab extraneis datis. Haec enim confirmatio tollit defectum et ipsam constitutionem respicit, quia confirmantur praeuia inquisitione, Tit. XXXIX. l. II. §. 5. Inter communia quoque referri potest iuramenti praestatio, Ord. Pol. 1577. Tit. 32. §. 3. *mit Gelübden und Eydten beladen werden*; id quod etiam ob securitatem pupillorum per Ref. Nor. obseruatur. Quod iuramentum tamen non ubique solemniter, sed in plerisque locis stipulata manu, praestatur; id quod etiam ualet ex Refor. Nor. h. t. l. VII. *an Aydesstatt vollgende Pflicht zu thun*. Singulare tamen est, quod tutores in Iudicio Tutelari, curatores autem in Iudicio Ciuitatis, hoc iuramentum praestare, uel potius stipulata manu, iurisiurandi loco, promittere debeant. Huius differentiae ratio difficulter perspicitur; neque enim illa esse uidetur, quod cu-

ratores non tam personis minorum aliorumque, quam bonis illorum dentur; nam etiam tutores dantur bonis liberorum, eorumque bona ipsi administrant; et tamen Magistratui tutelari fidem stipulata manu repromittunt. Fortassis ratio in hoc quaeri posset, quod Statutum l. c. primario loquatur de constitutione tutorum; deinde, quia minores XXV. annis olim apochas dare, et contractus celebrare potuerant; quod postea sublatum, et ordinatum fuit, ut huiusmodi minoribus curatores ad quietandum darentur, uid. Decret. de 15. Iun. 1584. Hi curatores constituebantur in iudicio, quod sine dubio tractu temporis ad omnes curatores extensum est.

§. XIX.

Iure Romano tutores et curatores satisfidare debebant, datis fideiussoribus, rem pupilli uel adolescentis saluam fore, si uel ulla in eos cadat suspicio, l. 1. et seqq. ff. rem pupil. salu. Etiam per Refor. Pol. 1577. tutores cautionem praestare tenentur, uti ex anteced. patet. Statuta Noricà hanc satisfidationem, siue cautionem specialem, a tutoribus uel curatoribus non exigunt: Praestito iuramento, ab hac satisfidatione tutores immunes sunt Tit. XXXIX. l. VII. §. 3. *So dann die pflicht obermelter weifs geschehen ist, sollen sie, derselben verwaltung halb, verner Pürgschafft oder fürstand zu thun nit schuldig seyn.* In eo etiam conueniunt Statut. Francof. P. 7. Tit. II. §. 36. In eiusmodi autem locis, ubi cautio expresse non remissa, praestari omnino debet; a qua tamen tutores liberabuntur, si immobilia possident, in quibus, ut et reliquis bonis, tacita hypotheca competit pupillis. Tertium Commune est confessio inuentarii, quod, tanquam fundamentum administrationis et red-

reddendarum rationum, ualde necessarium esse uidetur, h. t. l. VIII. §. 1. adeo, ut, ne per testamentum quidem, parentes hanc confectionem inuentarii sibi inuicem remittere queant, Decret. d. 12. Iun. 1585. 1671. d. 13. Iun. d. 6. Mart. 1674. Plura de inuentarii confectione uid. in Tit. XXXVIII. Refor. Nor. *von Inuentirung der Güter.* Neglecto inuentario, Iure Norico tutores tenentur ad poenam pecuniariam 50. flor. Rhen. fisco applicandam, l. VII. h. t. §. 2. et si dolose egerunt, arbitrarie etiam puniuntur, et id quod interest praestare tenentur. Ratione administrationis et culpa praestandae nulla intercedit differentia inter Ius Romanum et Statuta Norica, per l. 57. ff. de administ. tut. et l. VII. Ref. Nor. h. t. *getreulich, erbarlich und aufrichtig damit handeln.*

§. XX.

Vltimum tutelae et curae est rationum redditio. Tutores enim et curatores administrant bona eorum, qui rebus suis superesse nequeunt. Administratores autem rei alienae ex quasi contractu ad rationes reddendas tenentur, l. 2. ff. de negot. gest. et l. 1. §. 3. de tut. et ration. distrah. Olim finita tutela et cura rationes reddebantur; absurdum enim uidebatur, a tutoribus rationem administrationis negotiorum pupilli reposci, in qua adhuc perseverant, l. 9. §. 4. ff. de tut. et rat. Ne quid tamen detrimenti pupilli atque minores accipiant, dum diutius in rebus pupillorum grassandi facultatem habent, Ius Canonicum in Clem. Quia contigit 2. §. 1. derelig. domib. quotannis rationum redditionem tutoribus et curatoribus iniunxit; quod deinde secuta est Ord. Pol. 1548. Secundum hanc constitutionem autem, non tenentur, nisi *auf Forderung der Obrigkeit.* Per Ord. Pol. 1577. autem, etiam

etiam sponte sua, ui officii et iuramenti praestiti, rationes quotannis offerre et reddere tenentur: *jährlich nicht allein auf Erforderung der Oberkeit, sondern auch selbst, vermög seines anbefohlenen Amtes auch geleisteten Pflichten und Eydes pebübrliche Rechenschaft anbieten und thun etc.* Iure Norico tempus ad rationes reddendas non determinatur, magisque cum Iure Romano conuenire uidentur Statuta nostra. Per l. XI. enim imprimis tutor et curator rationes reddere tenetur finita tutela et cura: *sie sollen Curatores und Versorger sein bis die Pflögkinder achtzehn Jar jes. alters erfüllt haben, alsdann mögen sie, auf gepürliche Rechnung, der Vormunschaft und Curation abtreten* et l. XII. §. 1. Exceptio tamen ab hac regula in l. XI. §. 6. occurrit, ui huius legis curatores furiosorum, mente captorum etc. quotannis rationes Supremis DNN. Tutoribus reddere debent. Et eodem modo Iure Romano curatores furiosorum ante finitam curatela conueniri possunt, l. 4. §. 3. ff. de tut. et rat. distr. Curatela enim furiosorum non ita certo tempore finitur, uti pupillorum, sed interdum per longum temporis spatium cura continuanda: Inconueniens itaque, et cum summo furiosorum damno coniunctum esset, rationum redditionem finita demum curatela exigere, STRYK. VI. Mod. lib. XXVII. Tit. III. §. 7. Iure Norico etiam ante finitam tutelam et curam rationes reddendae sunt, l. VII. enim, ut legitimo tempore rationes reddantur, *zu gepürlichen Zeiten*, exigit, quonam uero tempore, hoc iudici uel iudicio tutelari relinquendum est, Cl. Dn. L. BURCKNER de iud. tut. pag. 115. §. 25. WUREBAIN. in different. iur. pag. 42. nr. 34. §. XXI.

Ad has rationes reddendas et damna refarcienda, contra tutorem eiusue heredes agitur actione tutelae

telae, l. 1. pr. ff. de tut. et rat. Actio tutelae olim erat perpetua, et longi temporis praescriptio eam non prohibebat, l. 8. C. arbitr. tut. l. 5. C. quib. non obiic. long. temp. praescript. add. l. 3. C. de praescript. XXX. an. Actiones enim annis triginta continuis extinguuntur, quae perpetuae uidebantur. Idque eo magis affirmandum, quia etiam est actio ex quasi contractu et personalis, quae ordinario datur intra XXX. annos l. 3. C. de praescr. 30. an. Intra hoc itaque temporis spatium, contra tutores et curatores heredesque eorum, actio tutelae institui potest. Iure Norico singulare quid constitutum est ratione praescriptionis actionis tutelae contra heredes: Quod si enim pupilli suos tutores, ad rationes reddendas, intra biennium non conueniunt, deinde contra heredes non amplius audiuntur, l. XII. h. t. Refor. Nor. §. 1. et 2. ne scilicet heredes tutorum uel curatorum sine culpa sua laedantur, et de administratione eorum teneantur, qui ex tutela uel cura dudum exierunt: Id quod tamen facile fieret, licet heredes tutorum uel curatorum bona pupillorum non administrarint. Haec dispositio legis limitanda est intuitu bonorum adhuc in bonis haeredum existentium. Nam elapso etiam biennio, pupillus non impeditur, quo minus res suas, quae adhuc in bonis heredis existunt, uindicare possit, quia tunc contra talem, non tanquam heredem, sed tanquam possessorem, instituit actionem realem; quae tamdiu durat, quamdiu alicui competit ius in re; nemo enim cum damno alterius locupletari debet. Tutores tamen et curatores, etiam elapso biennio, conueniri possunt, quia tunc deficit ratio legis; et in fauorem tantum heredum, actio tutelae praescribitur.

tur biennio. Eadem legis dispositio etiam inuenitur
in Reform. Francof. P. 7. Tit. XII. §. fin.

§. XXII.

Coronidis loco adhuc quaedam addenda sunt
de foro , in quo causae tutelares tractantur ; et bre-
uissimis etiam de modo procedendi agendum erit.
Iure Romano actio tutelae instituenda erat in foro
administrationis, l. 1. C. ubi de ratioc. neque tamen
forum domicilii excludendum esse, multi affirmant.
Norimbergae Iudicium singulare constitutum est,
quod uocatur Iudicium Tutelare, quodque hodie
tanquam Instantia consideratur: Id quod patet ex
Scto 19. Octob. 1633. *weilen der eingezogenen Meynung
nach in allerwege vor einer ordentliche Instanz zu halten.* In
hoc Iudicio causae pupillorum tractantur: Iudicium
tamen Ciuitatis quodammodo, ratione constitutionis,
concurrentem habet iurisdictionem. De origine et statu
hodierno huius Iudicii quaedam adiicere, superfluum
mihi esse uidetur; ex instituto enim et luculenter de
hac materia iam egit saepe laudat. Dn. Lic. BYRCKNER,
huius Iudicii Secretarius Primar. adhuc bene merens, in
diss. inaug. de Iud. Tut. Norimb. Modum procedendi
quod attinet, quia hoc Iudicium tanquam Instantia
consideranda, etiam substantialia processus non sunt
negligenda; proceditur autem summariter, et tantum
usque ad duplicas: Immo causae non magni mo-
menti oretenus per Procuratorem proponi possunt.

Sententia grauatus appellare potest intra decen-
dium ad Perillustr. Senatum.

T A N T V M.

PRAE-

PRAENOBILISSIMO DOCTISSIMOQVE
 DOM. CANDIDATO
 AMICO SVO CERTISSIMO
 S. P. D.
 CAROLVS COLMAR. I. V. D.

Singularem TVAM in me Benevolentiam, ueraeque Amicitiae Pro-
 pensionem, qualem ex tot manifestissimis expertus sum argumen-
 tis, tam firma ac tenaci Memoria seruo, ut nulla Aetas eam delere
 unquam ualeat. Mirum itaque TIBI, PRAENOBILISSIME DOMINE
 CANDIDATE, esse nequit, cur TVA Amicitia indignissimus es-
 sem, si ullam occasionem negligere, qua meum erga TE amorem
 publice testatum reddere possim. En! hoc die imprimis eam ambabus
 arripio manibus, quo praesens Specimen doctissime, (ut iam praeui-
 deo,) contra impugnantes defendis, simulque Eruditionis TVAE haud
 uulgaris, certissima prodis pignora. Pagina haec et Humanitas TVA
 si permitterent, laudarem nunc Diligentiam TVAM ac indefessum
 Studium in addiscendis Iuribus; depraedicarem, quae in TE quotidie
 mihi et omnibus obseruare licet Ingenii Virtutisque Documenta quae
 mihi certe Consuetudinem TVAM, siue in Salana siue in Patria Aca-
 demia, quondam reddidere coniunctissimam, gratissimam. Sed quid
 opus est uerbis? Virtutis enim TVAE commendatio haud eget Testi-
 monio, cum haec Dissertatio Inauguralis Specimen luculentissimum
 Diligentiae et Virtutis TVAE iam satis superque praebet. Quapro-
 pter TIBI, AMICE SVAVISSIME, Summos in utroque Iure Honores
 ex intimo cordis affectu gratulor. Accipe Praemia, quae TE optimo
 iure expectant. Quod superest TIBI fausta quaeuis cum plurima Sa-
 lute, sincera mente apprecor; nil magis in Desiderio habens, quam
 ut TE in posterum quoque talem praestes, qualem TE cognitum ha-
 ctenus iudicauit, nempe: ut mihi, qui iam olim TVVS sum,
 et quem nosti, faueas. Vale. Scrib. Norimb.

d. XIV. Febr. A. O. R. MDCCLIV.

E

De

DE curatela laudanda est prouida cura,
 Qua sine saluari res priua et publica nescit;
 Vt sine tutela non tutus ab hoste potente
 Esse minor poterat. Quidni TIBI plaudere coner,
VOLCKAMERE, domus decor et spes magna paternae?
 Dices, quae poterunt facere et seruare beatos,
 Corpore, uel certe non plena aetate Minores;
 Hinc TIBI DOCTORI non gloria parua manebit.

*Nobiliss. et eruditissim
 Dom. DOCTORANDO Fautori et Amico
 plurimum colendo,
 magnam Iuris peritiam congratulatur,
 nec minus se in posterum
 ualde commendatum cupit.*

MARTINVS REINHARDTVS

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
 DOM. VOLCKAMERO
 CANDIDATO IURIVM DIGNISSIMO
 S. P. D.
 GEORGIVS CHRISTOPHORVS ERLABECK.

Incredibili perfundor gaudio, dum TE, DOCTISSIME DOM.
 CANDIDATE! in Catbedra publica stantem, et non solum
 eruditissimam Dissertationem Inauguralem, proprio Marte elaboratam,
 sed etiam simul personas omni misericordia dignas, defendentem,
 contemplor. Applaudunt omnes boni TVAE uirtuti, praestantiae at-
 que eruditioni. Applaudunt uero etiam menti TVAE humanissimae et
 mitissimae, imo et iustissimae; qua ductus, non pateris, ut ulla ratione
 indefensi sint ii, qui propter aetatem imprimis teneram, aliaque in-
 fortuna, aliena tutela et cura, magistratus auspiciis, indigent. Illa
 uirtus, qua Dissertationem fortiter defendis, gloriae et dignitatis prae-
 mio

*mia TIBI parabit: Defensio uero miserabilium id efficiet, ut Diu-
inum Numen, quod huiusmodi officia nunquam non largissimis benefi-
ciis remuneratur, TE Ipsam, TVOSQUE in potentissimam tutelam et
curam suam certissime recipiat, et plusquam idonee caueat, RES
TVAS, feliciter coeptas, semper SALVOS FORE. Quid ego, qui TE
impense amo, a Diuina clementia et bonitate, melius, TVAEQUE for-
tunae comenientius, efflagitare, TIBIQUE adprecari possem! Vale!*

*CANDIDATE dignissime! et res TVAS age feliciter! Iterum
Vale! Dabam Altdorffii. d. XIV. Feb. MDCCCLIV.*

Monsieur

J Ai l'honneur, Monsieur, de Vous feliciter par ce peu
de mots, de la nouvelle preuve de Votre erudition et
de Votre science. Vous avez parlé si sçauamment de la con-
uenance du Droit commun avec le Droit de Nuremberg,
dans la matiere des tutelles et des curatelles, qu'il étoit
presque impossible de trouver quelques mots dans Votre Dis-
sertation, pour Vous en pouvoit faire une opposition. Vous
êtes donc le plus digne des grands honneurs en Droits. Je
Vous en felicite, et Vous souhaité tout le bonheur, qui est
capable de Vous rejouir. Continuez d'etre mon ami; Aimez
moi encore à l'avenir aussi tendrement, que Vous l'avez
fait jusqu'à present, et faites moi la iustice de croire, que
je suis, et serai toute ma vie.

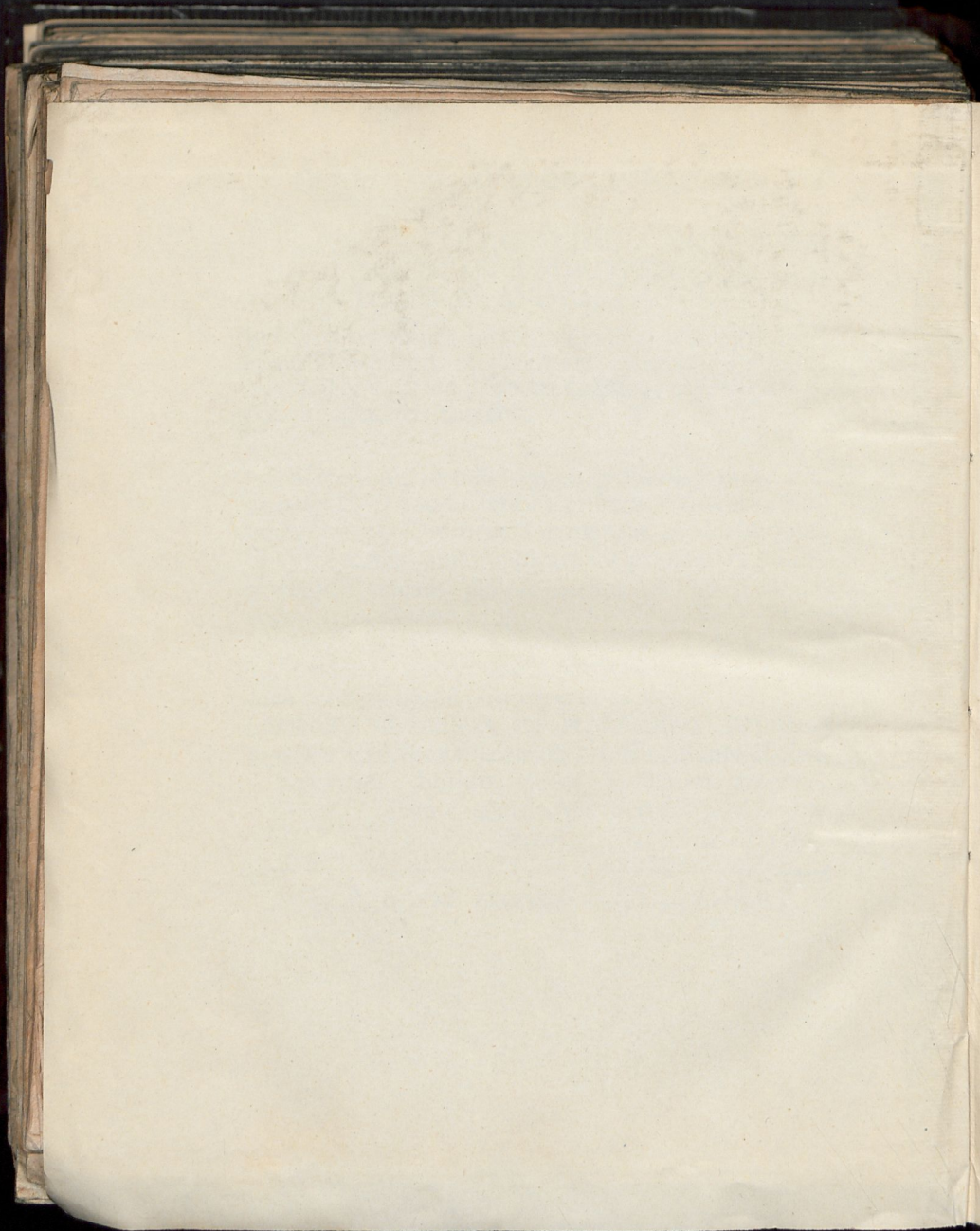
Monsieur

*Votre très humble
et très obéissant Seruiteur*

JEAN PAUL SIGMOND KRESS
de Kressenstein, Opposant.

№ 2

PRAE.

ULB Halle

3

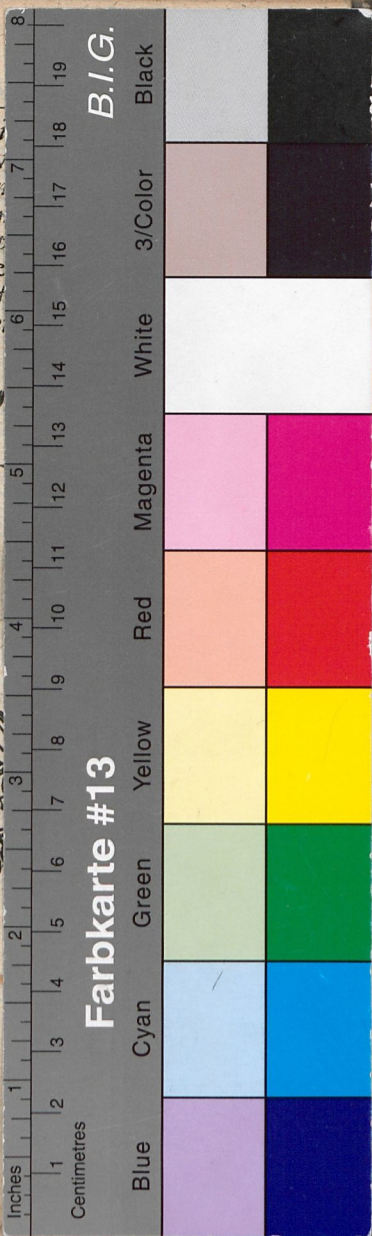
003 905 624

86

13 1754.4 Pri.34. *Anum 240.* 20

COLLATIONEM
IVRIS COMMVNIS ET NORICI
IN MATERIA DE TVTELA
ET CVRA

P.249

SVB DIVINIS AVSPICIIS
DECRETO ET AVCTORITATE
MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS
IN CELEBERRIMA ACADEMIA PATRIA
SISTIT
ET
AD DISPVTANDVM
PRO LICENTIA
SVM MOS IN VTROQVE IVRE HONORES
ATQVE PRIVILEGIA RITE CAPESSENDI
D. XIV. FEBR. A. O. R. CIOCCCLIV.
PROPONIT
PAVLVS MAGNVS VOLCKAMER
NORIMBERGENSIS

ALTORFII
TYPIS IOH. GEORGII MEYERI ACAD. TYPOGR.

